

JADWIGA SALA

NAUCZYCIEL W TOKU PRACY. SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ

Dorobek naukowy Prof. J. Jakóbowskiego związany jest z dydaktyką szkoły wyższej i z pedeutologią z wyraźną preferencją ostatniej z wymienionych dyscyplin. W problematyce pedeutologicznej koncentruje się na osobie nauczyciela i profesji nauczycielskiej w zakresie szeroko rozumianego funkcjonowania w zawodzie i w rozwoju zawodowym. Podejmuje badania dotyczące początkującego nauczyciela, jego orientacji na zawód nauczycielski oraz adaptacji i identyfikacji zawodowej. Wytycza kierunki kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz ukazuje uwarunkowania skuteczności ich działalności dydaktycznej.

Rezultaty prac badawczych Profesora zostały wykorzystane w Jego działalności organizacyjnej w zakładach kształcenia nauczycieli. Pełniąc odpowiedzialne funkcje stwarzał warunki dla kształcenia studentów studiów dziennych i zaocznych. W dorobku Profesora istotne miejsce zajmuje wykształcenie licznej grupy młodych pracowników naukowych naszej uczelni.

Doceniając dorobek naukowy i organizacyjny Prof. J. Jakóbowskiego, Jego Przyjaciele i Współpracownicy spotkali się w dniu 10 grudnia 1993 roku na konferencji naukowej.

Otwarcia konferencji dokonał Dr Paweł Prusak – kierownik Zakładu Pedagogicznego Kształcenia Nauczycieli, pierwszy doktor Jubilata. To ważne wydarzenie naukowe i okolicznościowe dla środowiska uczelnianego uświetnił swoją obecnością JM, Rektor WSP, Prof. dr hab. Andrzej Tchorzewski oraz Dziekan Wydziału Pedagogicznego, Prof. dr hab. Juliusz Jundziłł. W konferencji udział wzięli pracownicy naukowcy i dydaktyczni trzech ośrodków akademickich: Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. W przebiegu konferencji można wyróżnić dwie części: okolicznościową i naukową.

Część okolicznościową rozpoczęło wystąpienie JM, Rektora, który Jubilatowi złożył gratulacje i najlepsze życzenia. Rektor, w liście gratulacyjnym podkreślił osiągnięcia naukowe Prof. J. Jakóbowskiego i Jego wkład w rozwój uczelni. Podobne w treści gratulacje i życzenia złożył Dziekan Wydziału Pedagogicznego. Doc. dr inż. Edward Jeziorowski w imieniu Pracowników Katedry Dydaktyki oraz Dr Anna Majewska w imieniu doktorów i doktorantów w serdecznych słowach wyrazili szacunek i uznanie swemu Kierownikowi i Nauczycielowi.

Niezwykle serdeczny, osobisty charakter miały wystąpienia Gości. Prof. dr hab. Joanna Rutkowiak wraz z Dr. Zdzisławem Aleksandrem podkreśliła wkład Jubilata w utrzymaniu kontaktów naukowych ze środowiskiem gdańskim. Przypomniała sylwetkę Prof. Ludwika Bandury zasłużonego dla rozwoju kadr oświatowych i licznej grupy pedagogów WSP w Bydgoszczy w tym również Prof. J. Jakóbowskiego.

Współdziałanie z Jubilatem w organizowaniu i rozwoju w Bydgoszczy kształcenia nauczycieli na poziomie akademickim było przedmiotem refleksji Prof. Prof.: Edmunda Trempały, Zygmunta Wiatrowskiego, Eugeniusza Rogalskiego, Romana Ossowskiego i in. Następnie przewodniczący konferencji odczytał listy gratulacyjne. Uczestnicy konferencji bardzo życzliwie przyjęli wystąpienie studentki Wydziału Pedagogicznego Małgorzaty Boruckiej Pabian, która w imieniu studentów składając Jubilatowi życzenia równocześnie podziękowała za wieloletni trud pracy pedagogicznej.

Część pierwszą konferencji zakończyło wręczenie Prof. J. Jakóbowskiemu dedykowanych Jemu Studiów Pedagogicznych WSP (zeszyt nr 26) pt. *Nauczyciel w toku pracy*.

W części naukowej konferencji jako pierwszy wystąpił Dr Kazimierz Waliński. W obszernym wystąpieniu omówił wybrane problemy pedeutologii odnosząc do nich badania Prof. J. Jakóbowskiego. W kolejnym wystąpieniu Prof. dr hab. Zygmnunt Wiatrowski dokonał charakterystyki nauki o nauczycielu w poszczególnych okresach jej rozwoju. Przeprowadził analizę dorobku naukowego Jubilata ukazując Jego wkład w rozwój pedeutologii. Z kolei Prof. dr hab. Joanna Rutkowiak podjęła rozważania o filozofii bycia nauczycielem okresu przełomu XX i XXI wieku. Referentka nie podzieliła do niedawna wyrażanych nadziei i oczekiwań na głębokie zmiany w oświacie u progu XXI wieku. Zwróciła uwagę na potrzebę wyposażania nauczycieli nie tylko w kompetencje techniczne, ale przede wszystkim w kompetencje interpretacyjne.

Problemy teorii kształcenia omawiał referat Prof. dr hab. Kazimierza Denka. Autor scharakteryzował i wnikliwie omówił zagadnienie efektywności edukacji szkolnej. W jej pomiarze zaproponował paradygmat badań określony mianem analizy systemowej. Z uwagi na nieoczekiwaną absencję Prof. K. Denka,

referat przedstawił Dr Andrzej Nyderek.

Jako ostatni głos zabrał Prof. J. Jakóbcowski. W serdecznych, pełnych wzruszenia słowach podziękował wszystkim zebranyim za pamięć i okazaną życzliwość. Następnie mówił o nauczycielu. Analizując cechy osobowości pedagoga scharakteryzował wymagania stawiane współczesnemu nauczycielowi. Analizie towarzyszyła refleksja o napotkanych na swej drodze Nauczycielach, a wśród nich o Prof. Ludwiku Bandurze.

Na zakończenie konferencji uczestnicy zwiedzili wystawę dorobku naukowego Jubilata i pracowników Katedry Dydaktyki. Organizatorzy wystawy – Mgr Mirosława Żmudzka i Mgr Włodzimierz Karwowski – zadbali o należyty dobór pozycji zwartych, raportów z badań, artykułów, komunikatów i recenzji oraz publikacji ilustrujących pozadydaktyczne i pozapedeutologiczne zainteresowania Pracowników. Wystawa była okazją do kontynuowania dyskusji nad problemami podjętymi przez Referentów oraz nad dorobkiem naukowym Pracowników Katedry.

Przygotowaniem konferencji i jej przebiegiem kierował Dr Paweł Prusak.

Na podkreślenie zasługuje aktywny udział w konferencji grupy studentów V roku Wydziału Pedagogicznego wykraczający poza formalno-organizacyjne czynności.

SUMMARY

The collective work entitled „Thinking About a Teacher” results from the scientific conference which was organized to honour Professor Jan Jakóbowski, after 40 years of his pedagogical career. The authors of the essays and reports, took into consideration Professor Jakóbowski’s research interests and scientific output connected with pedeutological and educational problems. These works focus upon what the teacher of the future will be like, the system of values and dispositions which are necessary for being a model teacher; also take up problems of effects of teaching process and the most favourable system of teacher’s training, especially during the period of social and political transformation in Poland.

The work consists of two units. Unit 1, entitled: „Theoretical and practical problems of pedeutology”, begins with an article by Doctor Kazimierz Waligórski. The author presents current problems of research on teachers, and also works by Professor Jakóbowski in the field of pedeutology.

Professor Zygmunt Wiatrowski describes the stages of pedeutology development as a background for presenting scientific output of Professor Jakóbowski, and describes the part Professor Jakóbowski has taken in this developing process.

As we approach the turn of the century Professor Joanna Rutkowiak’s essay – „To be a teacher of 21th century”, presents a picture of the future teacher. In her opinion a teacher must be competent in every way. She would like to see the future teacher being technically and interpretatively qualified, but she finds interpretative qualifications the most important.

The values necessary for being a teacher are shown by the next four authors. Professor Andrzej Tchorzewski takes into consideration ethical and deontological aspects of teacher’s activity, a teacher who must be responsible for himself and his knowledge.

Assistant professor Edward Jeziorowski uses ethical rules of teacher’s occupation as the background for reminding the characteristics of a teacher’s personality, and also presents results of research in the teachers’ environment.

The work of Professor Roman Ossowski is connected with teachers – educators in special education. Professor Ossowski emphasises the special concern for basic values and humanistic approach to people’s life.

Alicja Kozubska, in her article, writes about realizing the tasks of a special education teacher.

Unit 2 entitled „Teacher – educator in the teaching process”, begins with the work by Professor Edmund Trempała, the article is about teachers’ training at pedagogical universities. He considers preparing students for collateral education. Among all teacher’s abilities as the most important he finds the ability of

conquering difficulties of didactic and educational activities which take part out the school.

The problem of collateral education is continued by Katarzyna Stefanowicz-Zawiszewska, who connects it with the educational position of a group leader of the Polish Scouts' Association.

Professor Kazimeirz Denek deals with the effectiveness of school education – in his opinion this is the basic research problem in pedagogical sciences during the transformation period. The author pronounces for a new paradigm of research on the effectiveness – which he calls system analysis.

Doctor Iwona Strachanowska writes about circumstances that influence children of the last class of primary and the first class of secondary school at their choices of language teachers and extracurricular language activities. The article reports her diagnostic research.

The article by Doctor Paweł Prusak is of the same matter. In regard to secondary school – and university students' opinions of their teachers Doctor Paweł Prusak presents teaching in relationship to other occupations, and also the most favourable characteristics of a teacher.

According to C. Freinet's research the following authors universalize alternative educational idea.

Professor Jan Żebrowski presents constant pedagogical rules of C. Freinet – a special list of a teacher's activities.

Doctor Danuta Żebrowska, according to C. Freinet's „Matthew's tales”, presents rules of sensible teaching.

Publication is closed with the conference report written by Doctor Jadwiga Sala.

The above subjects and works, that seem to be so different, are connected by the thought of teachers during the transformation period.